



## IZLOŽBA SKULPTURA IZ ZATVORENOG

PIŠE  
**PATRICIA  
 KIŠ**



**D**omitrovićeva kula na Kaptolu od danas je domaćin izložbe "Ne/izliječeni sveti". Kula se vrlo rijetko otvara za javnost, donedavno se ovdje sastajao Odbor za obnovu katedrale, pa je i sama po sebi kuriozitet. Unutar kule izložit će se restaurirane skulpture Dijecezanskoga muzeja Zagrebačke nadbiskupije koje su godinama bile nedostupne, zanemarene ili čak prepuštene propadanju. Odnosno, kako kaže restauratorica Zvezdana Jemrich: "Umjetnine za restauraciju, pa tako i za ovu izložbu, birali smo ponajprije po njihovoj ugroženosti."

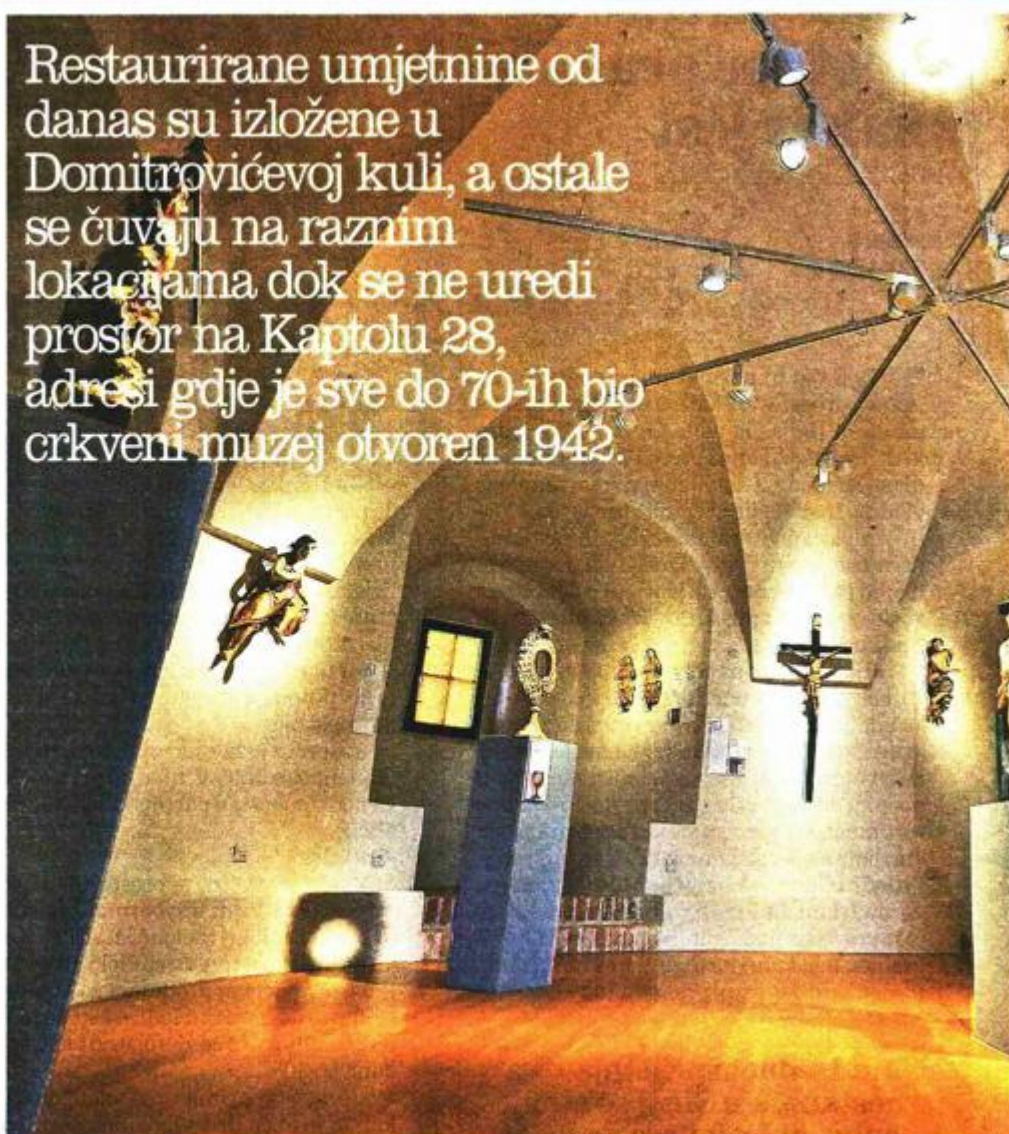
Monsignor Nedjeljko Pintarić, koji je od listopada prošle godine ravnatelj Muzeja, i predstojnik je Ureda za kulturna dobra, tumači kako je riječ o zbirci čije je sakupljanje započelo tridesetih godina prošlog stoljeća te kako je u službenim dopisima stajalo da se sakupljaju "predmeti koji ne služe liturzijskoj uporabi", potom "ono što je ugroženo i što nikome ne treba", odnosno, kako tumači Zvezdana Jemrich, "postojao je i taj jedan zaštitarski aspekt". Prvi je i doživotni ravnatelj bio Kamil Dočkal, inače predavač crkvene povijesti i glazbenik. I sam je Dočkal svojedobno tumačio kako su za zbirku odabirali "ne ono što nam se sviđa, nego ono što nam se daje, što je odloženo i odbačeno". Vodio je i opsežan popis svih umjetnina, a Muzej je otvoren 8. studenoga 1942. godine.

### Povijest prostora

Tada je sakupljeno nešto više od dvije tisuće umjetnina, preciznije 2299. Kasnije su svoje zbirke crkvi i darovali i ostali kolekcionari. "Dijecezanski će se otvoriti u istom prostoru na kojem je i otvoren četrdesetih te je, potom, sedamdesetih, zatvoren, pa su tu bili domovi za umirovljene svećenike. Umirovljeni su svećenici preseljeni na susjednu adresu, a na obnovi zgrade na adresi Kaptol 28 intenzivno se radi. Ovdje će biti, uz izložbeni prostor, i depo, na nivou ispod dvorišta", tumači monsignor Pintarić, koji nas je i odveo na lokaciju, smještenu neposredno uz Domitrovićevu kulu, gdje su u tijeku radovi, pa se već i može naslućivati depo. Veliki izložbeni prostori u kojima će biti smještene umjetnine skroz su ispražnjeni, i čekaju obnovu.

Kada će točno biti otvoren muzej, nije točno precizirano, ne zna se još niti ime kustosa koji će raditi stalni postav. Prema sačuvanim fotografijama, izložili su u Muzeju bili, iz današnje perspektive gledajući, nagurani, kao da je vladao, kako primjećuje monsignor Pintarić, svojevrstan "horror vacui", strah od praznog prostora, pa će novi postav, u skladu s pravilima

Restaurirane umjetnine od danas su izložene u Domitrovićevoj kuli, a ostale se čuvaju na raznim lokacijama dok se ne uredi prostor na Kaptolu 28, adresi gdje je sve do 70-ih bio crkveni muzej otvoren 1942.



# Dio kaptolskog umjetničkog blaga prvi put u javnosti



Monsignor Nedjeljko Pintarić, koji je od listopada prošle godine ravnatelj Dijecezanskog muzeja, i restauratorica Zvezdana Jemrich, uz jedan od izložaka u Domitrovićevoj kuli na Kaptolu

muzeološke struke, zasigurno biti pročišćeniji.

### SOS za svece

Umjetnine iz zbirke, koje su devedesetih u organizaciji Hrvatskog restauratorskog zavoda bile pohranjene u podrumu Gradske vijećnice, sada se čuvaju u raznim depoima i na mnogim lokacijama, na ta-

vanu Nadbiskupskog dvora, u prostorima u Palmotičevoj, po kurijama, po bogosloviji, neke su izložene po salonima, hodnicima... Uvjeti svakako nisu idealni. "Neke od umjetnina bile su u svrsi, primjerice, tijekom posjeta Ivana Pavla II, ili za Velikog tjedna", nadodaje monsignor Pintarić.

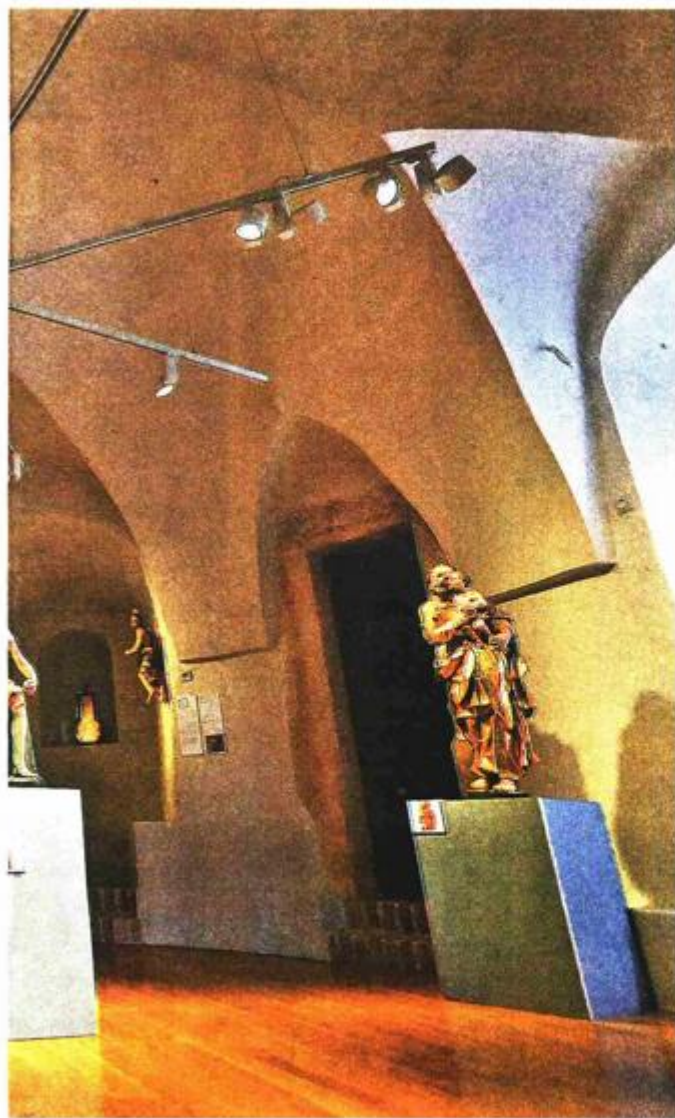
Monsignor Pintarić napo-

minje kako ta djela ne pripadaju muzeju već onima koji su djela donirali, a dogodilo se i da neke biskupije, primjerice Požeška, i traže povrat dijela umjetnina. Važne umjetnine mogli smo vidjeti na izložbama tipa "Riznica zagrebačke katedrale" u Klovićevim dvorima, te još njih nekoliko, međutim, predmete koji će se





## G DIJECEZANSKOG MUZEJA



DAMIJAN TADIC/EPH



Radovi na uređenju novog-starog muzeja na adresi Kaptol 28

moći pogledati na izložbi koja se otvara danas, prvi put su u javnosti.

Izložba je rezultat suradnje Zagrebačke nadbiskupije, Akademije likovnih umjetnosti i Muzeja za umjetnost i obrt, spašeno je, istraženo, konzervirano i restaurirano četrdesetak skulptura i dvadesetak štafelajnih slika iz fundusa Dijecezanskoga muzeja. Izložba će trajati do 4. lipnja, a predviđena je i radionica restauracije pod nazivom "SOS za svece".

### Sv. Mihael arkandeo

Umjetnine koje se mogu pogledati na izložbi, kako tumače restauratorice Zvezdana Jembrih i Ana Božičević, "odavno su izdvojene iz svojih sakralnih cjelina, izvan svojih liturgijskih uloga, beskućne...", također su desetljećima, do početka suradnje pa i restauracije 2007. ležale "nepoznate javnosti, pohranjene

**Restaurirano je 40-ak skulptura i 20-ak štafelajnih slika iz fundusa Dijecezanskoga muzeja**

u nepovoljnim uvjetima, gotovo zaboravljene od stručnjaka, nevalorizirane, nedostupne, propuštene brzom propadaju...". Restaurirani su, pritom, Raspelo iz 18. stoljeća, iz župne crkve Sv. Martina u Varaždinskim Toplicama, koje je prethodno bilo gotovo nepoznatljivo, inače, u tehnici polikromiranog i pozlaćenog rezbarenog drva, potom skulptura Sv. Mihael arkandeo, koja je pronađena, kako su navele restauratorice, "kako leži u mračnome kutu čuvaonice Dijecezanskog muzeja, a prikazuje arkandela Mihaela u zamahu borbe s vragom. Međutim, vrag nedostaje. Tražili smo ga posvuda uokolo, ali ga nismo pronašli". Potom, tu je i skulptura Pelikana iz 18. stoljeća koja je bila toliko oštećena da je u početku bilo nemoguće prepoznati o kojemu je motivu riječ, izložene su i spojene andeoske glavice, pronađene u "jednoj od kartonskih kutija u čuvaonici", Stupovi oltara iz 17. stoljeća, u tehnici polikromiranog, pozlaćenog i posrebnog rezbarenog drva, koji su ležali "zakotrljani do zida na tavanu čuvaonice", pa niz skulptura anđela, evangelista, kanonske pločice... ●